

Pandemie, epidemie en edemie

Wat is het verschil?

Iedereen is wel eens ziek. Een griepje heb je immers zo te pakken. Je voelt je een weekje ziek, maar daarna word je gelukkig snel weer beter. Maar in 1918, net na de Eerste Wereldoorlog, heerste de Spaanse Griep. Toen werden ruim 50.000 mensen niet beter na een week. Ze overleden aan de ziekte die ondertussen een pandemie was geworden.

Een pandemie ontstaat als een ziekte zich binnen niet al te lange tijd over meerdere landen verspreidt. Dit kan alleen gebeuren wanneer een nieuw virus ontstaat of een oud virus weer actief wordt. Want als de ziekte al bekend zou zijn, zouden de meeste mensen er antistoffen voor hebben aangemaakt en niet of minder lang ziek zijn geworden.

Epidemie

Het ontbreken van antistoffen is dan ook de reden dat de verspreiding van een ziekte zo snel gaat. Doordat mensen elkaar aansteken, springt het virus van de een op de andere persoon over. Dit noem je een epidemie: een ziekte die normaal gesproken niet vaak voorkomt, komt ineens erg veel voor in een bepaald gebied.

Als je aan een epidemie denkt, heb je het eigenlijk vooral over besmettelijke ziekten. Maar toch kunnen ook andere aandoeningen zoals hartaanvallen, alcoholisme of zelfmoord een epidemie vormen. Als het maar vaak genoeg in een korte tijd op een bepaalde plaats gebeurt.

Edemie

Een edemie is het tegenovergestelde van een epidemie. Terwijl het bij een epidemie om een korte opleving gaat van een ziekte die niet vaak voorkomt, sluimert een ziekte bij een edemie gewoon door. Weinig mensen zijn ziek, maar de ziekte verdwijnt nooit echt helemaal.

Voorbeelden van een pandemie

Als voorbeeld van een pandemie zou je de Mexicaanse Griep kunnen zien. De ziekte begint

op een punt (in Mexico) en verspreidt zich al snel (door toerisme of bezoeken van familie uit het buitenland) naar andere landen. Daar springt het over op andere mensen. Ook Aids is een goed voorbeeld van een pandemie. Vooral in Afrikaanse landen overlijden daar nog steeds veel mensen aan. Griep kun je zien als een epidemie. In korte tijd krijgen veel mensen het, maar na een tijdje is iedereen er weer af.

Wat kun je doen?

Eigenlijk kun je niet zo veel doen. In het geval van een virus dragen mensen mondkapjes om er mee niet in contact te komen. Het is helaas niet bekend of deze kapjes werken. Een andere mogelijkheid is om zo veel mogelijk thuis te blijven. Daar kun je immers niet geïnfecteerd raken. Ook wordt aangeraden dat je maar beter niet op reis kunt gaan naar het gebied waar de pandemie is begonnen. In het geval van Aids helpt een mondkapje niet. Het virus dat voor Aids zorgt, verspreidt zich via bloedcontact, onveilige seks of wordt doorgegeven van moeder op kind.

Als je eenmaal besmet bent geraakt met zo'n nieuw virus, moet je zo snel mogelijk naar een dokter. Hij kan je een virusremmend geneesmiddel geven en je laten behandelen met een tegengif (een vaccin). Helaas is zo'n vaccin dan nog niet altijd beschikbaar, omdat het virus zo nieuw is dat het nog ontwikkeld moet worden.